DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.
Voor den geheelen jaargang voor Soerabaya ƒ 15.—
Idem franco per post. „ 17.—
Voor den eersten halven jaargang voor „ „ 7.50
Idem franco per post. „ 9.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 25 JUNIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.
De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het segel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 51. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1857.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

Van den 20sten *Junij* 1857, N°. 49.

EXTRAKTEN *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.*

BATAVIA, *den* 16*den Junij* 1857 (No. 16.)

(*Staatblad no.* 51.)

Gelezen, enz.
De Raad van *Nederlandsch-Indie* gehoord;
Is goedgevonden en verstaan:
Te bepalen, als volgt:

1°. Personen, in dienst en bezoldiging van den lande, belast met onderzoekingen of werkzaamheden van wetenschappelijken aard, verbinden zich schriftelijk bij het aanvaarden van die dienst, om te gedoogen dat al hunne dagboeken, berigten, aanteekeningen, kaarten, teekeningen en verzamelingen, beschouwd worden te zijn uitsluitend eigendom van den lande, met den gevolge, dat op hen toepasselijk is de publicatie van 3 April 1854, staatblad no. 18.

2°. Zij zijn echter bevoegd, binnen de drie maanden na de aanvaarding van hunne dienst, in te zenden eenen inventaris van de ten deze bedoelde voorwerpen welke op dat tijdstip reeds hun eigendom zijn, doch zijn verpligt, die steeds zorgvuldig van 's lands eigendom afgescheiden te houden.

3°. Hunne boedelaanvaarders zijn mitsdien, bij hun overlijden, gehouden, alle aangetroffen wordende eigendommen van den lande, ten gevolge van die verbindtenis, onder inventaris aan te bieden en af te geven aan het hoofd van gewestelijk bestuur, onder wien zij zich bevinden.

4°. Vertrekkende naar eene landstreek, gelegen buiten het onmiddelijk bestuur van 's Gouvernements ambtenaren, zijn zij verpligt, alvorens te verlaten de laatste plaats, waar een Nederlandsch ambtenaar gevestigd is, aan dezen in te dienen het plan van hunne reis, en met denzelve te houden, zooveel mogelijk, eene geregelde briefwisseling, opdat blijke waar zij zich bevinden en, bij hun leven, voor het behoud van hen, bij overlijden, voor het behoud van hunne eigendommen en die van den lande, zorg kunne gedragen worden.

5°. De hoofden van gewestelijk bestuur zijn verpligt om, bij overlijden van personen in dienst en bezoldiging van den lande, belast met onderzoekingen of werkzaamheden van wetenschappelijken aard, in de gewesten aan hun bestuur vertrouwd, voor het behoud en de uitlevering van de onder hen berustende eigendommen van den lande al die voorzorgen te nemen, welke de tijds- en plaatselijke omstandigheden mogten gedoogen.

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Sekretaris,
VAN DE GRAAFF.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de ambtenaar ter beschikking van den resident van Palembang E. J. P. C. Rijnbende.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de gewezen opziener op het eiland Aij P. A. W. R. Koutenberg.

Schutterijen, enz.

BENOEMD:

Tot eersten luitenant, kommandant bij het detachement pradjoerits te Pattie (residentie Japara), radhen pandjie Tjokro Koesoemo.

GOEDGEKEURD,

Dat door den Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden

BIJ DE SCHUTTERIJ TE MAKASSER.

IS ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, de tweede luitenant P. C. Wijnmalen.

IS BENOEMD:

Tot tweeden luitenant, de schutter P. J. L. Kollmann.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de luitenant-kolonel der infanterie F. Baudoin.

Op zijn verzoek, eervol uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de luitenant-kolonel der infanterie J. W. Macdonald.

GOEDGEKEURD:

Dat door het Militair Departement

ZIJN GEPLAATST:

BIJ DE INFANTERIE.

Bij het 4de bataillon, de tweede luitenant der infanterie J. W. Themmen.

Bij het 5de bataillon (Samarang), de tweede luitenant der infanterie J. H. van Roijen.

Bij het 7de bataillon (Meester Cornelis), de tweede luitenant der infanterie G. C. S. Klerk.

Bij het 8ste bataillon (Kedong-Kebo), de tweede luitenant der infanterie H. E. L. Prins.

Bij het 9de bataillon, de tweede luitenant der infanterie F. D. Mohr.

Bij het 11de bataillon, de tweede luitenants der infanterie F. W. Meijer en H. M. Fersteege.

Bij het 12de bataillon, de tweede luitenants der infanterie J. C. Frike en F. J. B. J. Bergamin; allen onlangs uit Nederland aangekomen.

ZIJN OVERGEPLAATST:

BIJ DE INFANTERIE.

Bij het 2de bataillon (Willem 1) de kapitein J. J. Popolier, van het 9de, en F. H. D. Speltie, van het 8ste bataillon,

Bij het 7de bataillon (Celebes), de 2de luitenant M. E. van Zuijlen, van het 13de bataillon.

Bij het 8ste bataillon (Ngawie) de kapitein J. Keijzer, van het garnizoens bataillon ter Wester afdeeling van Borneo.

Bij het 9de bataillon, de kapiteins C. S. van der Pool en P. J. E. Hartsteen, van het 2de, en de 1ste luitenant A. G. F. van Zee, van het 7de bataillon (Celebes).

Bij het 10de bataillon, de 2de luitenant L. G. Diepenheim, van het 7de bataillon.

Bij het 12de bataillon, de 1ste luitenant A. A. M. van Leersum, van het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling.

Bij het 14de bataillon, de kapiteins A. A. Yske en P. J. C. van Hoeij Schilthouwer, van het garnizoens-bataillon ter Wester afdeeling van Borneo.

Bij de garnizoens-kompagnie op Timor en Flores (Timor Koepang), de kapitein W. L. J. G. de Rochemont, van het 14de bataillon, en de 2de luitenant H. van Heiningen, van het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling.

Bij de garnizoens kompagnie op Timor en Flores (Larentuka), de eerste luitenant J. Hubeek, van het garnizoens bataillon in de 3de militaire afdeeling.

Bij de garnizoens kompagnie op Timor en Flores (Atapoepoe), de 2de luitenant A. L. van Ham, van het garnizoens bataillon in de 2de militaire afdeeling.

Bij het garnizoens bataillon op Banka, de 2de luitenants T. M. Verspijck, van het 2de, en P. J. Nijbakker, van het 4de bataillon.

Bij den Generalen Staf.

Als onderintendant der 2de klasse adjoint, de betaalmeester der 1ste klasse bij de militaire administratie J. J. C. van Mienne.

DEINE-MEU.

Novelle van J. J. CREMER.

(*Vervolg.*)

Paul, die Deine-Meu's boodschap had volbragt, keerde met Anneke, die de koperen kan vol warmen room droeg, vrolijk huiswaarts. Wat zij te zamen spraken hoorde niemand, maar dat Anneke hoast zoo rood zag as 't rooije duukske dat ze um den hals had, dat zag Gijs van Reinderts wel, toen de twee veurbij kwiemen en ze makoar gemerrege", zeejen.

Het vonder van 't *Uiversnest* overgaande kwamen de jongelieden, den boomgaard volgende, langs de voorzijde der boerenwoning, en juist sloeg Anneke den hoek om, ten einde de roomkan in 't melkkamertje, dat in 't achterhuis bij den deel was, te brengen, toen Paul bleef staan, umdat 't krek was, asof ie binnen geschraauw heurde.

Als met een onweerstaanbare kracht werd de jongman naar het vooraam der keukenkamer teruggetrokken, om naar binnen te zien wat het was dat zijne ooren trof, doch het bloed steeg hem met geweld naar het hoofd, toen hij daar binnen een man ontwaarde, die voor Deine-Meu's geopend kammenet sting, terwijl de goede oude, lankuut op den grond lag.

Geen twee seconden later bevond Paul zich — door de voordeur naar binnen gestormd — in het vertrek, en tegenover den man dien hij den vorigen avond bij het schijnsel der lantaren niet herkende. Toen, neen toen herkende hij hem niet, maar nu... nu door het heldere daglicht beschenen, nu... ja nu, ondanks de jaren die er verliepen sedert hij hem voor de laatste maal zag, nu herkende hij hem terstond, en eensklaps kwam hij tot de zekerheid dat de beschonkene van den vorigen avond... dat hij, die Deine-Meu moest hebben overrompeld en thans zijn hand naar het hare uitstrekte: de man was, waarvoor de oude vrouw hem — Paul — leerde bidden; voor wien zij hem, ondanks de treurige herinneringen der jonkheid, liefde had ingeboezemd; dat hij, de nietswaardige: Teunis Dissel.... *zijn* vader was.

Wat er regt voorviel wist Paul niet. Een geweldige stoot op de borst had hem alles doen drêjen en soeselen, maar Anneke..... Anneke, die weinige minuten later de keukenkamer binnentrad, kon een gil van ontzetting niet weerhouden, toen zij Deine-Meu met de handen gebonden, en een prop in den mond, bij de vuurplaat zag liggen, terwijl Paul, eenige schreden van haar af, doodsbleek tegen den kant van het geöpende kabinet stond.

In de eerste verrassing wist het meisje niet, wat ze gelooven, noch minder, wat ze doen moest.

„Deine-Meu! Paul!" riep ze eindelijk, doch terstond daarna ijlde ze op de oude vrouw toe, trok den doek uit haar mond en, hare krachten inspannende, tilde zij haar op den stoel, vervolgens luidkeels roepende: Geurt! volk! — help! — help!!"

Paul, eenigermate van den stoot, dien zijn vader hem toebragt bekomen, sloeg, door het geroep gewekt, zijne oogen op, en het meisje zulks bespeurende, riep weder, terwijl eenige tranen haar in de oogen welden: Paul! Paul! um Gods wil, wat hei gedoan....?"

Maar Paul.... antwoorden kon hij niet; dof zag hij op zijn Anneke en op de oude vrouw neder, en toen hij de laatste, als of ze dood was, in den leuningstoel zag zitten, toen schoten ook hem de oogen vol en hokte hij eindelijk, met een pijnlijke stem de woorden: Anneke... zeg... z' is toch... niet... dood?"

Dood! neen, Gode zij dank! dood was ze niet, maar toch, nadat Anneke ter deure was uitgesneld om het volk, dat, met Geurt aan 't hoofd, achter de kleine schuur aan 't mesten was, ter hulp te roepen, en men met vereenigde kracht wel een half uur was bezig geweest om de oude van hare bezwijming te doen bekomen, opende zij wel de oogen, maar beval de dokter — die, even als de burgemeester, in allerwijl door Geurt op 't *Uiversnest* was ontboden — dat het volstrekt noodzakelijk was, de vrouw terstond naar bed te brengen en met rust te laten, tot dat hij droppels zoude bezorgd hebben, welke zij dadelijk gebruiken moest.

Terwijl de arts zijne bevelen gaf, bleef de burgervader niet stil. 't Was zijn pligt om terstond te onderzoeken, wie de persoon van Deine Woesting in dien toestand gebragt en tevens, wie had onderstaan het kabinet los te breken, waarvan het de duidelijkste sporen vertoonde.

Na al hetgeen Geurt verhaalde, besloot de hulp-officier der justitie, dat, óf de persoon, die in 't geitenhok geslapen had, óf wel de jongman, die bij Deine werd gevonden en die zoo strak en akelig bleef kijken, de dader

Bij de Militaire Administratie.

Als onderintendanten der 2de klasse, de betaalmeesters der 1ste klasse G. P. W. Boers en H. K. Keller.

Als adjunct-intendant, de betaalmeester der 2de klasse L. H. Meijers.

Als aspirant-intendant, de aspirant betaalmeester W. M. de Jongh.

Verkoop Witte en Zwarte Peper te Benkoelen.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt ter kennis, dat in de eerste helft van de maand Augustus aanstaande, op den 2den of 3den dag na aankomst van het stoompakketschip van Batavia te Benkoelen, aldaar, voor gouvernements rekening, in openbare veiling zullen worden gebragt:

134 pic. witte peper, en

1222 „ zwarte idem.

of zooveel meer of minder als bevonden zal worden in 's lands pakhuizen te Benkoelen voorradig te zijn.

Door familiebetrekkingen narigten gevraagd zijnde omtrent het wedervaren of overlijden van zekeren Martin Conraad Los, die op den 13den Mei 1791 te Batavia is geboren en zich in 1816 nog te dezer plaatse moet hebben bevonden; zoo wordt elk en een iegelijk, aan wien daaromtrent iets mogt bekend zijn, beleefdelijk verzocht, den resident van Batavia daarmede in wetenschap te willen stellen.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van 13 en 17 *Junij* 1857, no. 47 en 48 worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Commissarissen te Samarang: van wijlen den heer F. Vrooland, in leven 1ste luitenant plaatselijk adjudant.

Door de Commissarissen, van wijlen den heer H. P. de Vos, kapitein der infanterie en wd. civielen gezaghebber van Nias.

Door den Agent der Soerabayasche Wees- en Boedelkamer te Probolingo: van wijlen den chinees Lom Soe Stoe.

Door de Erfgenamen te Samarang: van wijlen den heer D. de Jolle.

Door de gesubst. Executeuren te Soerabaya: van wijlen den heer J. F. Neijndorff.

Door den Assistent Resident van Billiton: van wijlen den chinees Wong-A-Jin.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op Vrijdag den 26sten Junij.

Voor het pakhuis van de factory der Nederl. Handel Maatschappij aan de Kaliemaas.

Op Zaturdag den 27sten Junij.

Voor 's Lands marine pakhuizen, en uitbesteding bij den Luit. kolonel onder-directeur der genie.

ADVERTENTIEN.

VENDUTIE

Op Vrijdag den 26sten Junij a. s.

Voor de pakhuizen van de factory der Ned. Handelmaatschappij aan de *Kaliemaas* van LIJNWADEN en DIVERSE GOEDEREN, als BATIK en ADRIANOPEL ROODE SARONGS, LEMENIAS-SLENDANGS, LEMENIAS CHITZEN, AARDEWERK, ENZ. ENZ. (362)

VENDUTIE.

Op Woensdag den 8sten Julij aanstaande,

IN DE PAKHUIZEN VAN

RUYL CRAMER & CO.

Van diverse COMMISSIE-GOEDEREN, waaronder TWEE goedluidende en expresselijk, voor dit klimaat vervaardigde PIANO'S, voorts zeer soliede IJZEREN BRANDKASTEN, exquise EAU DE COLOGNE, GLASWERK, ENZ. ENZ. (375)

UITBESTEDING.

Op Woensdag den 8sten Julij 1857.

Zal door den Onder-Intendant der 2de klasse, in de 3de Militaire Afdeeling op Java, des ochtends ten 9 ure, ten zijnen bureele in de Heerenstraat te Soerabaya, uitbesteding worden gehouden voor levering van 2000 STUKS SLAGTOSSEN.

De voorwaarden voor deze levering zijn vervat in de *Javasche Courant* van den 25sten Mei a. c. N°. 41 en liggen dagelijks ter lezing van 's morgens 7 tot 12 uren, alsmede zijn nadere inlichtingen te bekomen ten bureele van den ondergeteekende.

De Onder-Intendant voornoemd.

(369) **H. VEMER.**

VENDUTIE

Op een nader te bepalen dag zullen worden verkocht, voor rekening van belanghebbenden.

N°. 3, een ANKER-KETTING lang 90 vadm. dik 1 Eng. duim en wegende 51. 2. 10 Cwt.

N°. 4, een ANKER-KETTING lang 90 vadm. dik $1\frac{1}{16}$ Eng. duim en wegende 63. 1. 10 Cwt.

SOERABAYA, **P. KERVEL & CO.**
18 *Junij* 1857, (371)

VERTREK VAN SCHEPEN.

DE STOOMBOOT
KONINGIN DER NEDERLANDEN,

Kapitein J. PRINS, zal bij tijdige aankomst in de *eerste dagen van Julij* aanstaande, naar SAMARANG, BATAVIA en SINGAPORE, vertrekken. Adres, bij

De Agenten,

(381) FRASER EATON & CO.

VERTREK DER STOOMSCHEPEN.
NAAR SAMARANG EN BATAVIA.

Bij tijdige aankomst van een der stoomschepen van den ondergeteekende van BATAVIA, zal hetzelve wederom *op Woensdag den 1sten Julij* van hier vertrekken.

SOERABAYA, W. CORES DE VRIES.
25 *Junij* 1857. (384)

PASSAGE NAAR BATAVIA EN CHINA.

Wordt aangeboden per **LAURA EN ADELE,** kapitein VON NOEL. Reflecterenden gelieven zich te adresseren bij den gezagvoerder in het *Marine-Hotel*, of bij de agenten

(380) B. J. VAN ECK & CO.

LOGE DE VRIENDSCHAP.

De Regerend Meester noodigt alle daartoe geregtigden uit, om het feest van SINT JAN te komen bijwonen, op *Zaturdag 27 Junij*, des avonds half zeven uur, in 't locaal bij *Simpang.*

Namens den R. M.

J. HAGEMAN. J. C. z.

(376) *Secretaris.*

VERLOREN

Tusschen *Soerabaya* en *Probolingo*, eene portefeuille inhoudende een Wissel van MACLAINE WATSEN & CO. op gebroeders NOTTEBOHM te Rotterdam groot ruim *f* 1880.— N. C. order ondergeteekende.

De vinder wordt verzocht die toetezenden aan den ondergeteekende en een elk wordt gewaarschuwd daarop geene betaling te doen.

BEZOEKIE, J. A. L. STEIJN PARVÉ.
den 14den Junij 1857. (378)

Het kantoor van den Advokaat en Procureur MR. DE BRUIJN, is tijdelijk ten zijnen huize op den *Grisseesche Weg.* (377)

WORDT GEVRAAGD.

Een KOSTER voor de Protestantsche gemeente te Soerabaya. (372)

DEPOT VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.

CORRESPONDENCE MUSICALE DE LA HAYE à *f* 0.10 de pagina.

Een nieuw assortiment Muziek voor Piano, Viool en Zang met acompagnement van Piano ontvangen;

(382) Bij MARTENS & CO.

KWIKZILVER

Te koop bij **KRAAI** kampong Dapoean ad *f* 6.— per pond. (379)

Een ongehuwd Heer zoekt in, of in de nabijheid der stad, een of twee fiksche kamers.

Opgaven van prijs enz. letter A. bij de uitgevers van dit blad. (365)

Aan het bureau van den Onder-Intendant in de 3de Militaire Afdeeling, kunnen eenige klerken geplaatst worden.

Tractementen worden aan bekwaamheden geëvenredigd. (370)

Fraaije ronde **Carpetten** en **Alcatieven.**
Tafellampen.
Eetserviezen.
Vergulde, Gebloemde, Wit Porceleinen, Russisch Zilveren, Brittania Metalen en Victoria **Theeserviezen.**
Present glazen.
Present en **Bouillon Koppen.**
Toilet flacons.
Diverse soorten Witte en Gecouleurde **Gordijnfranjes.**
Extra fijne **Neteldoeken** en **Batist.**
Losse Gefestoneerde **Borsten voor Heeren-Hemden.**
Boorden en **Heeren Hemden.**
Gibus Hoeden.

(383) Bij MARTENS & CO.

TE KOOP

EEN DRAAIBANK met toebehooren, in Europa vervaardigd; te bevragen bij

(367) E. FUHRI & CO.

---

moest zijn; maar, luid snikkende viel Anneke voor den edelachtbaren man op de knieën, toen Paul met een schijnbare kalmte, tot aller verbazing had verklaard, dat hij alleen de schuldige, de oanteijer van Deine-Woesting gewêst was.

„Bij God! nee... da's onwoar!" riep Anneke, terwijl haar de tranen het spreken belemmerden. Paul.... nee... zeg dan... dat 't *niet* is. Paul, hoe zou 't meugelik wêzen... gij, die onderwêges nog van Deine-Meu as 't beste mins op de wereld hebt gesproken. Nee, nee, Paul het niks gedoan; as hie 't gedoan het, dan zie'k eiges schuldig. Paul! Paul! zeg dan, dat ge rein zint, zeg dat die kerl 't gedoan het. Woarum zou'j liegen um 'n smêrlap vrij te sprêken...?"

In weerwil van Paul's verklaring, was zijne zelfbeschuldiging bij nadere overweging, zoo ongegrond bevonden, dat een voorloopige inhechtenisneming zelfs door den burgemeester als geheel onnoodig werd beschouwd, terwijl de woorden van Deine, die nog denzelfden middag tot haar bewustzijn terugkwam, alle verdenking van den jongen verwijderden, ofschoon zij volstandig bleef weigeren, den naam van *hem* te noemen, die hare laatste kracht had gebroken en de haar nog overige levensdagen, door schandelijk geweld, had verdonkerd.

Deine-Meu had meer gevoel, dan de meeste menschen wisten; want, had de zoon zich voor den vader willen opofferen, zij had de aanklaagster van haar vijand niet willen worden, van den man, wiens kind zij lief had.

De justitie in Gelderland is evenwel geen kind, dat zich knollen voor citroenen laat verkoopen, en vier weken na het voorval op *'t Uiversnest* zat de man, die onlangs uit de gevangenis werd ontslagen, weder achter tralies en sloten, nog wachtende op de uitspraak der regters wat het loon voor zijn misdaad zou wezen.

Was 't voorheen vrolijkheid op *'t Uiversnest* geweest, die vrolijkheid had voor een doodelijk iets plaats gemaakt. Deine-Meu was erg krukkerig. Halve dagen was ze te bed, en met den notaris had ze alles krek afgedoan, as of ze vuulde dat 't op 't eind liep.

Paul, die in den aanvang geen rust of duur had gehad, omdat hij gebukt ging onder het leed, dat *zijn* vader veroorzaakte, had den boer op gewild, daar hij meende dat ielk en een, hum 'r op oanzag.

Deine's liefderijke en bemoedigende woorden hadden hem, wel is waar, tot blijven gedwongen, maar toch, hij was niet meer 't geen hij geweest was. Niet vrolijk, niet handelend, niet kloek in 't werken, neen, hij kon zoo oakelik wit zien, en zoo somber henloopen, en zoo weinig êten, en as Anneke hum toesprak, zoo beduusd kieken. Waarom....? Omdat Paul weldaden genoot van haar, die door zijn eigen vader ellendig en zwak werd, omdat hij het kind was van hem, die door God en de menschen werd veroordeeld...., Veroordeeld! O! God, wês hum genoadig!"

Anneke....? Ja, ook zij zag er bleek en betrokken uit. De goede, lieve Deine zoo anders as anders, zoo sukkelend en zwak, en Paul, de jong, woar ze zoo zielsveul van hieuw, zoo somber en stil — 't was oakelik. Niet als vroeger keuvelde hij met haar over 't geen ze zoo gaarne hoorde. As ze kwam, liep ie vort, en as ze hum vroeg om te helpen in *dit* of in *dat*, dan deê ie 't wel' en dan zei ie wel, dat 't mooi of slecht weêr was, of dat 't loat, of koud, of werm was, maar van 't geen ze zoo gaarne hoorde, neen, daarvan sprak hij geen woord. Alles was veranderd, en als ze 's avonds voor haar bedsteê geknield tot God sprak, dan gingen heur oogen dreug digt, moar nat gingen ze weer open.

Alles was veranderd: door spullen en dinksigheden had Geurt de bouwknecht ook weinig schik meer. Dat sombere en triestige is aanstekelijk en, was het vroeger zijn gewoonte nooit geweest om veel te zeggen, Willem en de andere errebeijers hoorden nu bijna niets meer, dan 't geen ze om te werken vernemen moesten, en, êten en drinken deejen ze dus wel, as, 't tied was, moar oarigheid — nee, dat hadden ze ook niet.

Alles was veranderd. Kees, de hond, gromde veul meer dan vroeger — misschien omdat ie minder dikwijls door Anneke gepoetst werd en het dier de poets noodig had, of misschien omdat ze nooit meer zeejen: woar is Kees dan, woar is de hond dan.....?" 't Was alsof 't vee niet zoo vet wier as vroeger, misschien.... omdat het oog van den meester het beest vet maakt en — 't oog van den meester weinig over 't vee liep.

Alles veranderde, en zelfs de kallekoenen liepen zoo triesterig.... misschien...omdat ze niet, als vroeger, op tied, d'r beheuren kregen.

JAVA-BODE.

Geabonneerden op bovengenoemd blad, die voor het 2de halfjaar wenschen te continueren, worden beleefd verzocht om den abonnementsprijs aan de ondergeteekenden *franco* te doen toekomen. **E. FUHRI & CO.**

SOERABAYA, 11 *Junij* 1857. (359)

SOERABAYA, den 25sten Junij 1857.

— BATAVIA. In den namiddag van den 17 dezer ten 6 ure, werd vermist een achtjarig zoontje van den in de Petak Baharoe, nabij Pintoe Ketjiel, wonenden Chinees Tje Tjok Sing. Dit kind droeg aan één arm een gouden armband en den volgenden morgen werd het lijk van hetzelve in de stadsgracht, digt bij het ijsmagazijn aan de Nieuwpoort, zonder dit versiersel, gevonden. Men veronderstelt dat het gewelddadig is verdronken met het doel van het te berooven en zekere Papanger, Nawang genaamd, werd deswege verdacht en is in hechtenis genomen, alzoo eenige kinderen verklaard hebben, dat zij hem dat ongelukkig slagtoffer eener wel vermetele roofzucht tot zich hadden zien lokken.

— Naar wij vernemen is bij het verbranden van de *Valparaiso* een marinier der 1e klasse van het wachtschip ongelukkig om het leven gekomen. Op het wrak geplaatst om aldaar de wacht te houden, moet hij door het opkomen eener bui, zich in de kombuis hebben begeven en met dezelve door een zware zee zijn over boord geslagen, zonder dat men sedert iets meer van hem vernomen heeft.

(*Java Bode*).

JAPARA. — Het op den 20sten der vorige maand bij Tjaoe, onder Djawana, gestrande Nederlandsch-Indische barkschip *Fathool-Hair*, ook genaamd *Bintang Sembilan* (zie ons nummer van den 6den dezer), is door de spoedig aangebragte en volhardende hulp, den 3den Junij weder vlot geraakt en zal, na inneming van het geloste zout, zijne reis naar Samarang vervolgen.

Schip en lading hebben door dit ongeval geene schade geleden.

BILLITON. — In de laatste dagen van Mei vielen hier vrij sterke regens; zij waren evenwel onvoldoende voor den mijnarbeid, die in de meeste mijnen, uit gebrek aan water, niet kon worden voortgezet.

De *berri-berri* ziekte onder de mijnwerkers van het district Sedjok had zich niet verder verspreid; er hadden echter nog eenige sterfgevallen ten gevolge dier ziekte plaats gehad.

Op de hoofdplaats Tandjang-Pandan, op eenigen afstand der kampong, is een gastbuis voor de mijnwerkers opgerigt, waarin 25 lijders kunnen verpleegd worden.

(*Jav. Cour.*)

LAND-MAIL BERIGTEN.

— De *Moniteur* behelst een besluit van 28 Maart, houdende de afkondiging van de conventie, betreffende Portendic en Albreda, den 7den Maart ll. tusschen Frankrijk en Engeland gesloten. Bij deze conventie staat Frankrijk Albreda, eene kleine factory op de noordzijde van de rivier Gambia, Westkust van Afrika, aan Engeland af, terwijl Engeland van zijne zijde formeel afstand doet van zekere handelsregten in de baai van Portendic, waarvan echter de Fransche kooplieden in de laatste 12 à 15 jaren geen gebruik hadden gemaakt. Door het verkrijgen van Albreda wordt Engeland regtens, hetgeen het reeds sedert lang feitelijk was, meester van de Gambia, terwijl Frankrijk, door Engelands afstand, bovengemeld, alle uitzigt krijgt op het uitsluitend monopolie van den gomhandel en op de concentrering van dien handel in de Fransche etablissementen langs de rivier van Senegal.

— Dezer dagen is de 61-jarige Heer V., die vroeger in de provincie eene betrekking bekleedde doch thans sedert zes weken alhier in de passage du Havre kamers op de derde verdieping bewoonde, op eene afschuwelijke wijze omgebragt. Hij leidde een zeer geregeld leven, dagelijks keerde hij, na eene wandeling of na de afdoening zijner particuliere zaken, aan zijne nieuwe woning terug, waar hij ook vele bezoekers ontving. Hij was nu des avonds vóór elf ure te huis gekomen, toen den volgende morgen ten 9 ure iemand zich ten zijnent vervoegde om hem te spreken, doch geen gehoor kreeg en zich weder verwijderde op het vernemen, dat de Heer V. waarschijnlijk reeds was uitgegaan. Een uur later ging de dienstbode in de vertrekken van den Heer V. om die in orde te brengen, doch bevond dat daar buitengewone wanorde heerschte; zij riep hare meesteres en men kwam nu tot de vreeselijke ontdekking, dat de Heer V. vermoord op zijn bed lag; zijne handen waren gebonden met een touw, dat om zijnen hals was vastgemaakt en aan zijn hoofd waren gapende wonden toegebragt, zoodat de dood zoowel door verworging als door de toegebragte wonden was veroorzaakt; op eene tafel bij het bed vond men verschillende lange spijkers en een mes. Al wat van waarde was werd vermist zoodat deze gruweldaad schijnt gepleegd met het doel om zich ongestoord van de bezittingen van den Heer V. meester te kunnen maken. Het terstond ingestelde onderzoek heeft geleid tot de arrestatie van iemand, in wiens bezit een horologie van den Heer V. is gevonden. De gearresteerde zeide, dit horologie van den Heer V. ten geschenke ontvangen te hebben.

— De commissie, belast met de oprigting van een gedenkteeken voor F. Arago, heeft de concessie aangevraagd voor eene kostelooze en blijvende ruimte op het Oostelijke Kerkhof, om aldaar het monument op te rigten. De gemeenteraad heeft onmiddellijk zijne toestemming gegeven.

— Voor eenige dagen wilde de smid Delpech, in het dorp Buisson bij Cabans (arrondissement van Bergerac) door middel van buskruid een stuk rots doen springen, dat zich op den bodem zijner put bevond. Nieuwsgierig om de uitwerkselen van dit mijnwerk te bezigtigen, daalt zijn schoonbroeder, na de losbarsting in den put neder, en verliest onmiddellijk zijne bewustheid; de verschrikte Delpech begeeft zich insgelijks in den put, doch stort schijnbaar levenloos op zijn broeder neder; de jongste broeder tracht hen te redden, maar wordt het derde slagtoffer. Gelukkiglijk bevind zich onder de ontstelde toeschouwers een man van moed, Delfour, een oud-soldaat en thans kleedermaker, die zich met touwen in den put laat afdalen, en wien het werkelijk gelukt, de drie gestikten te redden; de drie slagtoffers, weldra in de open lucht gebragt, geven nog teeken van leven, en de moedige Delfour smaakt de voldoening, hen weldra allen hersteld te zien.

— De bekende dwaze voorspelling van het vergaan der wereld in de maand Junij aanstaande heeft aanleiding gegeven tot het in herinnering brengen van anekdoten uit het jaar 1842, toen gelijke voorspelling de ligtgeloovigen algemeen verontrustte. daartoe behoort de volgende: de barbier van Victor Hugo verhaalde dezen de bijzonderheden dier aanstaande gebeurtenis. „En hoe zal de loop van dien chaos zijn?" vroeg de beroemde schrijver. „Mijnheer luidde het antwoord den 2den Julij zullen de stomme dieren sterven en de menschen den 4den Julij." — houd op, riep de dichter uit, gij brengt mij in eene vreeselijke ongerustheid!" — „Hoe dat? Wat kan een grooten geest als den uwen verontrusten?" — „Wel, ik vraag mij zelven met angst af, wie mij den 3den Julij scheren zal?"

— De *Constitutionnel*, een der ministeriele bladen van Parijs, spreekt in zijn nommer van 4 April van de zamenwerking der Fransche en Noord-Amerikaansche zeemagt in China met de Engelsche; maar hij gewaagt daarvan enkel als van een mogelijk geval en bij wijze van onderstelling. Verder zegt dat blad: Men heeft beweerd dat Rusland aan den Keizer van Chjna bijstand beloofd zou hebben voor het geval dat de Engelschen hem den oorlog aandeden en in zijn land drongen. Het is thans mode, overal de band der Russen te zien; maar men kan ligt begrijpen dat Rusland zich in die zaak mengt noch mengen zal. Rusland mag, wel is waar, de binnen- en buitenlandsche staatkunde van een aangrenzend rijk niet uit het oog verliezen; maar het zou voor zijn eigen belang met de andere mogendheden van Europa moeten zamenwerken om de markten van China ruimer toegankelijk te maken, veel eer dan zich om den wille van China in nieuwe moeijelijkheden met Engeland te wikkelen.„

„Een te Bombay per telegraaph ontvangen berigt van de overheden van Calcutta meldt, dat de Keizer van China aan den onderkoning van Canton bevel gezonden ha l om vrede te sluiten, al moest hij ook harde voorwaarden aannemen.

„In China waren sedert de afzending der laatst vorige berigten geene nieuwe vijandelijkheden voorgevallen, behalve een aanval op de Chinesche vaartuigen op de rivier van Canton. De Britsche admiraal Seymour wachtte te Hongkong op versterkingen. De Chinesche bakker Allum en de met hem gevatte personen waren voor den regter te Hongkong beschuldigd van poging tot vergiftiging, maar vrijgesproken geworden. Hij heeft bij het geregtelijk verhoor verklaard, daartoe door bepaalde bevelen en dreigingen van den Onderkoning van Canton gedrongen te zijn.

— De gezworenen worden steeds strenger bij het beslissen der kwestiën, waarin het eene schadevergoeding wegens spoorwegongelukken geldt. Zoo hebben zij te York een persoon, die door eene botsing op den N. O. spoorweg belangrijke kneuzingen had ontvangen eene schadevergoeding van 2200 £St. toegekend, omdat hij geheel ongeschikt was geworden, om zijnen gewonen arbeid voort te zetten; de eisch was 4000 £St. geweest. Een ander werd door de gezworenen 1000 £St., een derde 150 £St., wegens geledene schade, toegekend.

— Het vertrek van lord Elgin zal waarschijnlijk over eenige weinige dagen plaats hebben. In sommige kringen wil men weten, dat de voorwaarden, welke lord Elgin aan de Chinesche bewindsmannen te stellen heeft, op de volgende nederkomen: Openstelling van negen, in plaats van vijf havens voor de vreemde schepen; vestiging van eene Engelsche zending te Peking op den zelfden voet als de Russische legatie; vestiging van militaire posten op alle plaatsen, waar Engelsche consuls gevestigd zijn; in de steden Shanghae, Hongkong en Canton zullen Engelsche garnizoenen versterkte posten bezetten; de sterkte van deze troepen nader te bepalen. Eindelijk zullen oorlogschepen op alle punten van de kust het anker mogen laten vallen.

Ook heeft de regering aan den kommandant van het escader in de Perzische golf bevel gezonden, om zich met zijne schepen bij de vlag van admiraal Seymour in China te voegen, waardoor de Engelsche zeemagt in de Chinesche wateren op 68 schepen gebragt wordt.

— Op den Great Northern-spoorweg heeft weder een ongeluk plaats gevonden, waardoor ditmaal gelukkig geen persoonlijk letsel is bekomen; door het breken van eene veer aan een der rijtuigen, stoof in den nacht van eergisteren tusschen Carlton en Retford een 20-tal rijtuigen uit het spoor en tuimelde onderst boven, de lading (visch) over de baan verspreidende.

— Verscheidene scheikundigen hebben bij de regering aangedrongen op het nemen eener verordening, waarbij het gebruik van phosphorus bij de lucifers wordt verboden.

IETS OVER DE SUIKER PRODUCTIE.

(*Tijdschrift der Kaufmann*, *No.* 8.)

De beroemde volken der oudheid kenden de suiker niet. Zij vonden het suikerriet in het wild groeijende in Indie, Arabie, in de vruchtbare vlakten langs den Euphraat en den Tigris, maar zij kenden niet de kunst, om uit het uitgeperste sap, hetwelk zij, onder de benaming van rietsap, gebruikten, de verschillende suikersoorten te winnen. Het eenige volk, hetwelk in de middeleeuwen, door wetenschappelijke navorschingen en uitvindingen, uitmuntte, de Arabieren, leerden het suikerriet op prijs te stellen en verspreidden het, zij waren het ook, die het eerst het suikerriet in Egypte, op Malta, Sicilie en in het Spaansche landschap Andalusië aanplantten. Sinds heeft zich de aankweeking der planten, waaruit suiker bereid wordt, over alle deelen der aarde verspreid; de aanbouw en de fabricatie hebben zulk eenen omvang verkregen, dat de suikerhandel in werkelijkheid een vermogend deel van den wereldhandel heeft ingenomen. Men begroot de tegenwoordige productie van ruwe suiker in;

Amerika. . . .	op 23	à 25		
Azie.	„ 10	„ 12		
Afrika	„ 4	„ 5	millioen centenaars.	
Australie . . .	„ 1	„ 1½		
Europa . . .	„ 4	„ 4½		

op de geheele aarde op, 42 à 48 of gemiddeld op, 45 millioen centenaars. Aangenomen dat het cento. ruwe suiker op de plaats van productie *ƒ* 12 kost, en dat het op de plaats van consumptie met *ƒ* 40 betaald wordt, zoo ontvangen de producenten jaarlijks globaal *ƒ* 540,000,000

„Woar goai heer, Paul?" sprak Anneke op zekeren morgen, toen zij den vriend reeds zeer vroegtijdig in zijn zondagsche kleeding ontmoette. 't Is toch geen merktdag in stad, of goai noar de B'sche karmis toe. . . . ?"

Paul lachte pijnlijk, en stilstaande zag hij het meisje eenige oogenblikken zoo vreemdsoortig aan, dat Anneke er beduusd van werd, eerst de oogen nedersloeg, maar ze toen weder tot hem ophief en treurig zeide: Och, Paul, 't is me tegenwoordig zoo duuster."

„Joa, Anneke, , 't is mien ook duuster, antwoordde de jongman, 't is mien zelfs dukkels zwarter as zwart."

„En 'k weet eiges soms niet, woarum 't hart mien zoo sloan kan," hernam het meisje, went Deine-Meu is wel krukkerig, moar arger is ze toch niet. . . . en gij. . . ."

„Ikke. . . . ?" zeide Paul.

„Gij. . . . !" herhaalde het meisje, maar hokte en drukte het voorschoot voor hare oogen.

„Nou, Anneke, wat zou 'k dan. . . . ?" sprak Paul op een zoo zacht goedigen toon, dat Anneke geheel van streek raakte.

„'k Weet. . . . niet. . . . Paul. . . . 'k weet niet, klonk het hokkend, ge zint wel. . . . goed. . . . ge zint wel. . . . moar. . . . moar. . . . "

„Schei uut, Anneke, schei uut. . " sprak Paul gevoelig, terwijl hem mede iets vochtigs in de oogen kwam, Ai zóó sprêkt, dan wor'k zoo roar; zóó. . . . . . nou. . . . schei dan uut toch, en zeg wat oe schort?"

„Och, Paul. . . . zie. . . zie. . . dai niet meer. . . . zint as vroeger; dai nooit meer sprêkt as. . . . vroeger, da'k gleuf, dai alles. . . . *alles* vergêten hebt, en oe gang goat zonder woord of um te zien. . ."

„Vergêten, moar *wat* dan vergêten. . . ?" sprak Paul, alsof hij niets begreep.

„Mo'k. . . . mo'k. . . . 't dan. . . . zeggen. . . ." snikte Anneke luider: Paul. . . . dai mien losloat. . . . dai. . . . dai. . dai mien niet meer lief hebt. . ."

„God! God?" riep Paul, wien deze beschuldiging pijnlijk door de ziel sneed, en op het meisje toetredende en haar hand in de zijne nemende, zeide hij op hartstogtelijken toon: Anneke, zou ie dat van mien denken. . . ?" maar eensklaps zich bezinnende, hervatte hij, terwijl zijne stem iets onuitsprekelijk droevigs bekwam: Anneke heur. . Ik had oe lief as mien lêven, en nog, zelfs *nou* nog, zou 'k. . . . moar nee; Anneke. . . . Anneke, heur is. . . . 'k zie in de letste tied strakker gewêst, da's woar, moar begriep ie dan niet, dat mien 't gemoed ook voller as vol is. Anneke, zie'k dan niet de zeun van. . . . . van 'n mins, die 't lêven van oe meue, mien weldoenster, de goeije Deine, het geknot en geknakt. . . . zie 'k niet de zeun van 'n man, die 'k in 'n ander deil van de wereld docht, en lief had omdat Meine-Meu 't lerde, en in den biebel steet, dai oe olders zult liefhebben, mor die, in steê van dóár, in 't gevangenhuus zat? Zie 'k niet de zeun van 'n mins, die op stond van kwoad tot arger kwiem en die 'k giesteren oavend heurde, dat. . . o God!". . . . maar de goede jongen begon zoo luid en akelig te huilen, dat de verschrikkelijke waarheid hem niet over de lippen kwam. . . dat zijn vader een tepronkstelling op het schavot wachtte.

Het meisje, verschrikt door deze uitbarsting, bad en smeekte, dat Paul toch bedaren en spreken zou, maar Paul kon niet bedaren; alleen nog pakte hij het meisje met beide handen om den hals, drukte haar eenige teedere kussen op de wangen, waarlangs tranen biggelden, trok toen een papier uit zijn buis waarop een afscheid aan Deine-Meu geschreven stond, stopte het Anneke in de handen, en — toen het meisje eenige oogenblikken later door het tranenfloers heen, naar den vriend zag. . toen. . . hemel! toen was hij. . . . er niet. . . . en — binnen niet, en — boven niet. . en — in den bongerd niet, en niemand had 'm gezien, en Kees de hond kwam met de stert tusschen de been' 't erf op, en jenkte krek, of ie met geweld noar huus was gejoagd.

(*Wordt vervolgd.*)

en de kooplieden in hunne verschillende betrekkingen *f* 1,260,000,000. Men voege nu nog hierbij het bedrag der belastingen en regten, welke in de verschillende landen op de suiker geheven worden, en dat somtijds met de waarde van het artikel gelijk staat, zoo niet die overtreft.

Men heeft een groot aantal suikersoorten, zoo als: druiven-suiker, honig-suiker, meelsuiker, siroop, manna's, enz., doch de gewigtigste van alle is de rietsuiker, welke als bereide kristalliseerbare suiker, in verschillende plantensoorten, in het bijzonder echter in suikerriet, beetwortelen, ahorn en in de bloesemkelk der kokospalm aanwezig is, verbonden met slijmsuiker, plantenslijm, gom, eiwit en verschillende zouten.

A. RIETSUIKER.

1. In Azie. Productie 10 à 12 millioen centenaar, waarvan $3\frac{3}{4}$ millioen cent. naar Europa gaan.

a. Britsch Oost-Indie levert een suikeroogst van $5\frac{2}{11}$ mill. cent., waarvan $1\frac{1}{3}$ mill. cent. naar Europa verzonden worden. Alle Aziatische kolonien van Engeland, Bengalen, Agra, Rangpore, Madras, Bombay, de Sindhy Staten, Ceylon, Pinang, Singapore, Aden en de kusten van China produceren suiker.

b. Nederlandsch-Oost-Indie voerde in 1825/27 jaarlijksch ca. 58,000 cent. uit, in 1850 daarentegen 1,025,000 cent.

Men schat de suiker-productie van de gezamenlijke Nederl. bezittingen in Azie op 3 a 4 mill. cent., waarvan $1\frac{2}{5}$ mill. cent. naar Europa komen.

c. Achter-Indie, Siam, Perzie, Aziatisch Zuid-Rusland China, de Philippijnen, Manilla produceren suiker; er bestaat echter van de productie geene begrooting, men rekent, dat 850.000 cent. naar Europa gezonden worden.

2. Afrika. De totaal-productie is niet bekend. Op de Oost- en Westkust van dit werelddeel vindt de aanbouw van suiker plaats, in Egypte, Abyssinie, Algiers, Madagacar, enz.

Mauritius leverde 1826/30 14 millioen ponden; 1851/52 62 millioen ponden en zond 960 duizend centenaars.

Het eiland Bourbon zond 380,000 centenaars en geheel overig Afrika ongeveer 1 a $1\frac{1}{2}$ millioen centenaars.

3. Oceanie. De Sandwich-eilanden, Otaheite en het vaste land van Australie leveren suiker.

4. Amerika.

a. Vereenigde Noord-Amerikaansche staten. De oogst van 1840 bedroeg, $155\frac{1}{10}$ millioen ₰ waarvan 119,995,104 ₰ rietsuiker, 10 jaren later $247\frac{3}{8}$ millioen ₰ en in 1853/54 totale suikeroogst 545 millioen ₰, benevens $56\frac{2}{3}$ millioen Pruiss. quart melasse., Tegenwoordig produceert dit land 5,880,000 cent. suiker

b. Cuba leverde in 1840.....$2\frac{3}{5}$ millioen centenaars, daarentegen in 1850..... 6,850,000 centenaars, waarvan $5\frac{2}{3}$ millioen naar Europa verzonden worden.

c. Porto Rico leverde in 1840..... 550,000 } centenaars,
en in 1852.....1,017,000 }

d. Brazilië produceerde in 1850..... $1\frac{9}{10}$ } millioen cen
daarentegen in 1854..... $2\frac{1}{3}$ }
cenaars, waarvan $1\frac{1}{2}$ millioen centenaars naar Europa gaan.

e. De Fransche West-Indiën. Guadeloupe en Martinique leverden in 1840..... 1,430,000 centenaars, hetgeen daalde op ..... 736,000 „ doch nu weder 750,000 „ voor Europa levert.

f. De Deensche West-Indien met *St. Thomas, St. Johanna* en *St. Croix* elveren.... 250,000 centenaars, waarvan 180,000 „ naar Europa gaan.

g. Britsch West-Indië Jamaica, Cayman, Trinidad, Tabago, Granada, St. Vincent, Barbadoes, St. Lucia, Dominico, St. Kitts Montserrat, Antigua, Barbada, Nevis, Anguilla, Tortola, Virginische Eilanden, New-Providence Bahama-, St. George-en Bermuda-Eilanden, Honduras, met eene totale opbrengst van meer dan 4 millioen centenaars, waarvan in 1854 3,540,000 centenaars naar Europa gingen.

h. Mexico, Haiti. Centraal-Amerika, Peru, Columbia, etc., leveren 2 millioen cent. en gaan daarvan 620,000 cent. naar Europa.

i. Suriname is vergeten.

B. AHORNSUIKER.

Slechts Canada (60 a 80/m. cent. en de Noord-Amerik. Staten produceren suiker uit het sap van den ahornboom (acer sacharinum) in het bijzonder de staten Vermont, Ohio, Kentucky, Virginie, Maryland, New-York en Ost Tennessée.

De productie beliep in 1811..... 6,870 } millioen ₰
in 1840..... 85,110 }
en in 1850 meer dan 50 millioen ₰.

Deze suikersoort komt niet naar Europa. In Duitschland, Hongarije en Frankrijk zijn enkele proeven genomen met de Spitz, gemeinen, Feld und Silberahorn, een boom gaf van 3 tot 5 ₰ suiker.

C. PALMSUIKER.

wordt uit de bloesemkelk der kokospalm gewonnen en komt niet in den Europeschen handel. Ook de dadelpalmen in Oost-Indie leveren een zoet sap, hetwelk kristalliseerbare suiker bevat.

D. BEETWORTELSUIKER.

wordt vervaardigd uit de witte mangelwortel (beta cycla) en gemeene mangelwortel (beta vulgaris).

De fabricatie is eene Duitsche uitvinding, waardoor in de geheele suiker industrie eene omwenteling gekomen is. Door de beetwortel is Europa in de rij getreden der suiker producerende landen. Tegenwoordig leveren:

a.	Frankrijk	1600	duizend centenaars.
b.	Belgie	130	
c.	Rusland	500	
d.	Ierland	25	
e.	Zweden en andere Europesche staten ..	140	
f.	Oostenrijk	400	

g. Het Duitsche Tolverbond in 1840/41 slechts 240,487 centenaars, maar in 1855/56 reeds 1,419,813 centenaars.

Van 1840 tot 1856 heeft het tolverbond in 16 jaren 11,171,594 centenaars suiker geproduceerd.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

A. C. Roskopf, Janszen, D., Magelang 5 Junij. — M. de Bruijn, Ontrop, D., Banjoemas 7 Junij. — L. Westenberg, Bogaardt, Z., Tagal 10 Junij. — Vrouwe Quarles van Ufford, Dennison, Z., Cheribon 11 Junij. — A. M. de Rooij, Schrader, Z., Batavia 11 Junij. — W. A. Veenhuijzen, Wittenrood, D., Meester-Cornelis 13 Junij. — C. Doorman, van Thiel, Z., Batavia 15 Junij. — L. C. Schram, van der Burcht van Lichtenberg, Z., Batavia 28 Mei. — C. E. Gosenson, Severing, D., Samarang 18 Junij. — S. M. van der Ven, Rouffaer, D., Delft 6 April. — G. E. C. Boermeester, Reijneke, D., Soerabaya 15 Junij.

Gehuwd:

A. Brunting en C. L Buijs, Batavia 6 Junij. — C. M. H. van Casand en M. J. C. Pereira, Soerabaya 6 Junij. — E. R. Goteling Vinnis en L. S. Cluwen, Cramat 11 Junij. — E. C. Brands en H. J. J. Struben, Soerabaya 16 Junij. — W. F. Vogelzang en H. A. ten Cate, Soerabaya 15 Junij.

Overleden:

J. E. ter Gouw, St. Helena 18 Febr. — M. T. Bosscher, Surie, Amsterdam 20 April. — A. P. van Langen, Andreas, Fort de Kock 13 Mei. — L. J. Feucht, Batavia 22 Mei. — Kindje van W. L. Blankert 15 m., Batavia 9 Junij. — E. H. van Ingen 10 m., Samarang. — E. A. G. Schmid, 2 j. 7 m., Soerabaya 17 Junij. — A. van der Ven 41 j., Delft 3 April.

AANGEKOMEN PERSONEN.

20 Junij. W. A. S. Valberg, van Samarang. — 22 Junij. F. C. Drijsdale, van Koepang; H. Mac Gillavrij, van Samarang; J. R. Penning Nieuwland, van Pradjekan, J. F. van Leeuwen, van Pasoeroean; Mevr. J. Worthington, van Probolingo. — 23 Junij. S. M. Polak, van Kedirie. — 24 Junij. weduwe Bemer, van Madura; weduwe de Rooy, van Probolingo; M. Haberbier, van Balie.

VERTREKKENDE PERSONEN.

W. E. van Charante en familie.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	*Vlag*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
Junij 20	Z. M.	Saparoea.	Luit.-t/z 1e kl. M. H. Jansen.	Makassar.
„ —	Nederl. Ind.	Harriet.	Mohara.	Timor Koepang.
„ 21	„ „	Hiatlie.	Tjoa Tinbing.	Balie (Badong.)
„ 23	Fransche	St. Anna.	J. Gillette	Batavia
„ —	Nederl. Ind.	Venus.	Kerto.	Balie (Badong.)

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Naar.*
Junij 21	Engelsche	Princess.	A. K. Tremearne.	Nederland.
„ —	Nederl. Ind.	Lachmadij.	S. A. b. Mohm. Alhasny.	Pekalongan via Sumanap.
„ 23	Nederlandsche	Estafette.	A. H. M. Rietveld.	Nederland „ Tjilatjap.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Fransche	Nicolas Cézard.	P. Adam.	In reparatie.	Fraser Eaton & Co.
Zweedsche	Lemuella.	M. B. Nattrass.	China.	„ „ „ „
Fransche	Marguérite.	J. Bourdase.	Onbestemd.	„ „ „ „
„	Sainte Anne.	J. Gillette.	Frankrijk.	„ „ „ „
Nederlandsche	Salatiga.	J. N. Besier.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
„	Henriette.	Chevalier.	„	„ „ „
Zweedsche	Flamingo.	Rogstadius.	Nederland.	Wm. Mathieu & Co.
Nederlandsche	Derkina Titia.	P. Esink.	Onbepaald.	P. Kervel & Co.
„	Koninklijke Ned. Yachtclub.	F. L. Zack.	„	Ruyl Cramer & Co.
Engelsche	Margaret Connal.	Meikle.	„	Major Matzen & Co.
Nederlandsche	Laura en Adèle.	H. F. L. C. von Noël.	Batavia.	Van Eck & Co.
Ned. Ind.	Anis Balgair	S. S. b. A. b. Soenkar.	Banka.	Gezagvoerder.

Aangekomen Passagiers.

Met de Nederl. Ind. schoener *Harriet*, de heer C. Drijsdale. — Met de Nederl. Ind. *Venus*, de heeren Haberbier en N. Raij.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; het stoomschip Suriname; de schoenerbrik Egmond; het stoomschip Amsterdam; Gouv. stoom-advies-vaartuig Tjipanas en Bennet; de schepen Nantaise, Nicolas Cézard, Ammana Tulbarie, Marguerite, St. Anna, en Alfulck; het stoomschip Ambon; de barken Fatal Maän, Adrakool Haer, Anis Balgijer, Laura en Adèle, Weltevreden, Derkina Titia, Margaret Connal, Segaf, Salatiga, Djoedoel Karim, Flamingo, Maria Catharina, Koninklijke Nederl. Yachtclub en Lemuella; de brik Henriette en de schoeners Bella, Machmoed, Harriet, Hiatlie en Venus.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

15 Junij. De Nederl. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Soerabaya.

19 Junij. De Ned. Ind. schoener *Carolina*, gezagv. Pa Noor, van Bezoekie.

VERTROKKEN.

17 Junij. De Nederl. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Pamakassan.

SUMANAP

AANGEKOMEN.

15 Junij. De Ned. Ind. bark *IJdroesie*, gezagv. Said Abdulla bin Alie Bafagie, van Grissee 10 Junij; de Ned. Ind. bark *Fathoor Rachman*, gezagv. Said Alie Alhadie, van Soerabaya 10 Junij.

18 Junij. De Ned. schip *Fathool Barie*, gezagv. Said Abdulla bin Achmat Habessy, van Grissee 6 Junij.

20 Junij. De Ned. Ind. bark *Elmachlaar*, gezagv. Sech Osman bin Mohamat Almaskatie, van Soerabaya 4 Junij.

VERTROKKEN.

15 Junij. De Ned. Ind. bark *Zein*, gezagv. Sech Hoesin bin Oembarak Badjardana, naar Cheribon.

18 Junij. De Ned. Ind. kotter *Noorsasie*, gezagv. Alim, naar Palembang, Muntok, Riouw en Singapore.

20 Junij. De Ned. Ind. bark *Fathool Rachman*, gezagv. Said Alie Alhadie, naar Singkawang en Riouw; de Ned. Ind. bark *Fathool Moebarak*, gezagv. Said Sech bin Hoesin Asegaf, naar Padang.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Almasoor, Maria, Mifrejool Moelook, de barken IJdroesie en Elmachlaar en het schip Fathool Barie.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 22sten tot en met den 24sten Junij 1857.

AANVOER.

Van Timor Koepang per de Ned. Ind. schoener *Harriet*, gezagv. Mohara, agent Nash.

74 collies schildpad, 9 picols buffelhoorn, 3 picols huiden, $8\frac{1}{2}$ picols tarwe, 58 picols was en kleinigheden, Nash.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Kiatlie*, gezagv. Tjoa Tingbing, agent Go Tinglo.

240 picols klapper-olie, 150 picols koffij, 20 tonnen gezouten salak, 25 picols kapas, 40 picols dinding en kleinigheden, Go Tinglo.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Venus*, gezagv. Kerto, agenten McMillan Marten & Co.

301 picols koffij, 30 picols klapper-olie, 60 katjes dinding, McMillan Marten & Co.

UITVOER.

Naar Cheribon, Sumanap, Pekalongan en Samarang per de Ned. Ind. bark *Lachmadie*, gezagv. Said Aloewie Alhasnie.

3 ijzeren assen, Fraser Eaton & Co; 85 stuks groote en kleine machinerien van ijzer, Schimmelpenninck & Co; 1 compleete suikermolen, B. J. van Eck & Co; 1 kist met 26 ploegijzers, Adam & Co.

Naar Nederland via Tjilatjap per het Nederl. schip *Estafette*, gezagv. A. M. H. Rietveldt.

875 schuitjes tin, wd. 450 picols, 60 picols rotting, N. H. M.; 1 vat gez. spek, 30 kelders genever, B. H. Kuijper.

Marktprijzen.

Suiker N°. 16 per picol *f* $22\frac{1}{2}$ à *f* 23.—
Koffij per picol. Nominaal.
Rijst (carga) per koijang *f* 125 à *f* 135.—
Id. (witte) „ „ *f* 150 à 160.—
Koehuiden per 100 st. *f* 300 à *f* 500.—
Arak per legger *f* 120.—
Olie (Klapper) per picol 21.—
Olie (Katjang).
Kadjang Matten.
Rotting *f* 8 à *f* $9\frac{1}{2}$.
Wisselkoers 104 à 105 %

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 28sten Junij, des morgens ten half 9 ure.
Ds. VAN DAVELAAR.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 28sten Junij, des morgens ten half 9 ure.

Maandag, den 29 Junij. Feestdag van Petrus en Paulus, des morgens ten 7 ure.